

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Никола Димов Николов, д-р

върху дисертационен труд на тема:

СРАВНИТЕЛНИ ПАТОМОРФОЛОГИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ ВЪРХУ РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ПРОБЛЕМНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ НА ГАСТРОИНТЕСТИНАЛНИЯ ТРАКТ ПРИ НОВОРОДЕНИ И ПОДРАСТВАЩИ ТЕЛЕТА

представен от

д-р ИСМЕТ ИРФАНОВ КАЛКАНОВ

за придобиване на ОНС „Доктор” по научната специалност „Патология на животните, област на висшето образование 6.0 Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.4. Ветеринарна медицина

Структура и размери на дисертационния труд

Особено актуална проблематика в здравеопазването на говедата са гастроентеритите по новородените телета. Тази група заболявания са означавани като неонатална диария по телетата или *neonatal calf diarrhea (NCD)*. Етиологията им включва неинфекциозни и инфекциозни фактори. Неинфекциозните олицетворяват допускани грешки в микроклимата на помещенията за отглеждането им, в състава на дажбите, често провокиращи нарушения в статуса на храносмилателната система, а също и от активиране на съпътстваща патогенна микрофлора от говежди ротавируси, коронавируси, *E.coli*, *Salmonella*, *Coccidiosis*. Честа находка са неонаталните диарии със смесени инфекции от *Cryptosporidium parvum*, говежди ротавируси, говежди корона вируси и *E.coli* K99. Бързата смърт при животните се дължи на загуба на течности и електролити, провокиращи силна дехидратация, метаболитна ацидоза и отрицателен енергиен баланс.

В този дисертационен труд д-р Исет Калканов систематизира резултати, анализи и изводи от етиологични, епидемиологични, патологоанатомични, патохистологични и електронномикроскопски проучвания на актуални гастроинтестинални заболявания при

новородени и подрастващи телета в говедовъдни ферми на различни райони на страната.

Дисертационният труд включва уводна част, литературен преглед и собствени изследвания включващи формулирани цел и задачи, материал и методи, резултати, изводи, приноси, препоръки за практиката. Написан е на 159 стандартни страници. Литературният преглед представя 219 литературни източници, от които 8 са на кирилица, а останалите на латиница. Резултатите от осъществените изследвания са включени в таблици №№ 1 за антиген на GRA BRV и *S. parvum*, както и 2, 3, 4,5 за *E.coli* K99; за външен оглед – фотосите №№ 13, 14, 15 и 16; патологоанатомичните промени във фотосите №№ 17 до 38 /общо 24 бр./; хистопатологични промени в №№ от 39 до 53, както и останалите за имунофлуоресцентни изследвания, за имуноелектронна микроскопия, ELISA и диаграмите 1 и 2 за заболели и умрели телета в зависимост от възраста в 17 изследвани ферми, както и за честотата на проявление на етиологичните агенти. При това, всички онагледяващи форми са прецизно изпълнени.

Заклучителната част съдържа обсъждане, 8 извода, 5 приноса и 5 препоръки за практиката.

Приноси на дисертационния труд

1. За първи път у нас са направени сравнителни патоморфологични проучвания върху актуални гастроинтестинални заболявания (криптоспоридиоза, колибактериоза, рота и коронавирусна инфекция) при новородени и подрастващи телета с цел възможности за използване резултатите в диагностиката и диференциалната диагноза.
2. Установени са честотата и типа на разпространение на проблемни гастроинтестинални заболявания при новородени и подрастващи телета в говедовъдни ферми намиращи се в различни региони на страната.
3. В резултат на детайлно проучване на патологичните промени на макро- и микроскопско ниво в различните сегменти на храносмилателния тракт при телета е направена морфогенетична характеристика на лезийните изяви при проблемни гастроентерити в случаи на моно- и коинфекции.
4. Потвърдена е ефективността от приложението на бързи диагностични тестове при такива случаи в теренната практика.

5. Резултатите от проведените проучвания са в допълнение на знанията относно проблемни неонатални диарии и ще подпомогнат ветеринарните специалисти в теренната практика за по-бързо ориентиране към диагноза. Това ще спомогне за насочване на специалистите микробиолози, вирусолози и епидемиолози към изследвания за изясняване на етиологичната диагноза, за която е необходимо повече време.

С трите си участия на 24-тата международна научна конференция на 5-6 юни 2014 година, организирана от Съюза на учените гр. Ст. Загора, международната научна конференция по ветеринарна медицина, наука, практика и бизнес на 09.10.2014 год. в Стара Загора, както и в научната конференция по случай 20-тата годишнина на Тракийския университет в Стара Загора през 2015 година /19-20 май/, д-р Калканов и колективи правят достойно на ветеринарномедицинската общественост своите научни резултати. В списания са публикувани и трите научни съобщения. Третата публикация с участващите I. Kalkanov, Ivan Dinev, Marin Aleksandrov, Kiril Dimitrov, Ivan Zarkov. MORPHOLOGICAL AND ETIOLOGICAL INVESTIGATIONS IN A ROTAVIRAL ENTERITIS OUTBREAK IN CALVES – Case report. Kafkas Universitesi Veteriner Fakultesi Dergisi, 2015 има **IF=0,312**.

Заклучение

Може определено да се счита, че дисертационната работа е резултат от задълбочените експериментални проучвания на д-р Исмет Ирфанов Калканов по тази актуална, дисертационна тематика. Използваните многообразни методични постановки му дават възможност да реши перфектно поставените си задачи и в резултат на това да получи убедителни резултати. Патоморфологичната аргументация на д-р Калканов е особено прецизна и категорична поради това. Приносите и препоръките за практиката са добре аргументирани.

В заключение на гореспоменатите ми съждения намирам, че налице е основание да гласувам, както и да си позволя да препоръчам на Уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително за това на д-р Исмет Ирфанов Калканов да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор” по научна специалност „Патология на животните”.

Ст. Загора, 21.03 2016 г.

Изготвил становището:

/проф. д-р Н. Николов /